

Lausuntopyyntö: Tilinpäätöstietojen digitaalista rekisteröimistä koskevan lainsäädännön valmistelussa huomioonotettavat seikat

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoanne tilinpäätöstietojen digitaalista rekisteröimistä koskevan lainsäädännön valmistelussa huomioonotettavista seikoista.

Tausta

Työ- ja elinkeinoministeriössä on 26.2.2025 perustettu hanke lainsäädännön valmistelemiseksi koskien tilinpäätösasiakirjojen toimittamista sähköisessä muodossa Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Sähköisen ilmoitusmenettelyn piirissä ovat tällä hetkellä yksinomaan pörssilistatut yritykset ja pörssilistaamattomat suuryritykset sekä muut kirjanpitolain (1336/1997, KPL) 7 luvussa tarkoitetut kestävyysraportointiyritykset. Tarkoituksena on, että valmisteltavan lainsäädännön myötä kaikki sellaiset oikeushenkilöt, jotka ovat KPL 3 luvussa velvoitettu toimittamaan tilinpäätösasiakirjansa Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) ylläpitämään kaupparekisteriin, noudattaisivat sähköistä ilmoitusmenettelyä.

EU-säännökset perustana. Hanke perustuu osaltaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2025/25 direktiivien 2009/102/EY ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamiseksi ja parantamiseksi yhtiöoikeuden alalla, joka julkaistiin virallisessa lehdessä 10.1.2024. Suomen on muiden ETA-valtioiden tavoin annettava ja julkaistava tämän direktiivin (jäljempänä myös "**II-DD**") noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31.7.2027, osittain 1.8.2028 (4 art.). Hankkeen käynnistämisessä on kuitenkin huomioitu II-DD:llä muutetussa direktiivissä (EU) 2017/1132 tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista (jäljempänä myös "**YOD**") sähköisistä asiakirjoista kokonaisuudessaan säädetty.

Kilpailukyvyyn tehostaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen

tavoitteena. Rekisteri- ja muiden viranomaispalveluiden digitalisoiminen on Euroopan kilpailukyvyyn kehittämisessä yksi keskeisistä välineistä. Tätä korostetaan voimakkaasti EU-komission tuoreissa linjauksissa (A Competitiveness Compass for the EU, COM(2025) 30 final, 29.1.2025). Digitaalisuuden odotetaan keventävän yritysten hallinnollista taakkaa merkittävästi.

Taustamuistio ja siinä esitetyt premissit. Hankkeen käynnistämiseksi työ- ja

elinkeinoministeriö kartoittaa tällä lausuntopyynnöllään lainsäädännössä huomioonotettavia näkökohtia. Asiassa on virkatyönä laadittu oheinen taustamuistio (**liite**), jossa selostetaan voimassaolevasta lainsäädännöstä ja YOD:stä juontuvia rajoitteita sekä esitetään alustavia arvioita, miten näiden tulisi vaikuttaa säädösvalmisteluun. Nämä valmistelun "**premissiksi**" nimetyt seikat ovat osaltaan tämän lausuntopyynnön kohteena; ne on tarkoitettu vain lähtökohtaisiksi oletemuksiksi säädösvalmistelua silmällä pitäen. Premissien tarkoituksenmukaisuutta tullaan arvioimaan saatavien lausuntojen perusteella ja siten niitä tarvittaessa tarkistetaan tai muutoin muutetaan lausuntokierroksen jälkeen aloitettavaa säädösvalmistelua varten.

Hallituksen esityksen valmistelu. Virkavalmisteluna myöhemmin laadittava luonnos asiaa koskevaksi hallituksen esitykseksi säädösehdotuksineen lähetään tavanomaiseen tapaan lausuntokierrokselle lainvalmisteluohjeistuksen edellyttämällä tavalla. Arviona on, että luonnos hallituksen esitykseksi toimitetaan lausuntokierrokselle loppusyksyllä 2025.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että kalenterivuodesta 2028 alkaen kaikkien yritysten viimeisin tilinpäätös olisi saatavissa kaupparekisteristä sähköisessä muodossa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausunnon voivat antaa myös sellaiset tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa. Lausuntoa ei tarvitse toimittaa erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon. Jos lausunnon antaminen Lausuntopalvelussa ei kuitenkaan ole mahdollista, lausunto voidaan myös toimittaa sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi tai kirjeitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamo, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/4271/2025.

Lausunnon antamiseksi tiedonantajan tulee rekisteröityä ja kirjautua palveluun. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät välilehdeltä Ohjeet > Käyttöohjeet. Tukea palvelun käyttöönottoon voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Huom! Kaikki Lausuntopalvelussa annetut lausunnot ovat julkisia ja nähtävillä lausuntopalvelu.fi:ssä. Palvelussa annetut lausunnot ja ministeriön kirjaamoon toimitetut muiden kuin yksityishenkilöiden lausunnot julkaistaan lisäksi hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM027:00/2025). Yksityishenkilön antama lausunto julkaistaan hankesivuilla ainoastaan, jos kyseinen henkilö tätä pyytää.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään **22.4.2025**.

Valmistelijat

Lisätietoja antavat:
johtava asiantuntija Timo Kaisanlahti, +358 295 047 139
erityisasiantuntija Toni Hagner, +358 295 047 185
Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi.

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM027:00/2025> - Linkki TEM:n hankesivuille.

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM027:00/2025> - Länk till arbets- och näringsministeriets projektsidor.

Liitteet:

[TAUSTAMUISTIO - PROMEMORIA.pdf](#)

Jakelu:

Ammattitilintarkastajat ry
Digi- ja väestötietovirasto
Directors' Institute Finland
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Finanssiala ry
Finanssivalvonta
Kaupan liitto
Keskuskauppakamari
Kuntaliitto
Maa- ja metsätalousministeriö
Mikro- ja yksinyrittäjät ry
Oikeusministeriö
Osuustoimintakeskus Pellervo ry
Patentti- ja rekisterihallitus
Perheyrittäjien liitto ry
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Taloushallintoliitto
Suomen Tilintarkastajat ry
Suomen yrittäjät
Teknologiateollisuus
Tilastokeskus
Tilintarkastuslautakunta
Tulli
Valtiokonttori
Valtiovarainministeriö
Verohallinto
XBRL Suomi
Ympäristöministeriö

Taustamuistioon perustuvat oikeudelliset- ja tarkoituksenmukaisuuskysymykset

1. Voimassaolevan lain nojalla kestävyysraportointiyritykset jo laativat sähköisesti ilmoitettavat tilinpäätösasiakirjat XHTML-kielisesti sekä tekevät niihin XBRL-merkinnät erikseen määriteltyjen kohtien osalta niiden tunnistamiseksi koneellisesti (pörssilistatut yritykset ESEF-asetukseen perustuen ja muut kestävyysraportointiyritykset PRH:n päätöksen mukaisesti). – Virkavalmistelussa on pidetty tarkoituksenmukaisena, että näin toimittaisiin myös muiden yritysten kohdalla eli tilinpäätösasiakirjat laadittaisiin XHTML-kielisenä ja niihin tehtäisiin XBRL-merkinnät siinä laajuudessa kuin PRH:n päätöksellä on ne määritelty tarpeelliseksi (Taustamuistio: premissit 1–5).

Lausunnonantaja on

- ☐ samaa mieltä
- ☐ eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

2. II-DD:n velvoitteet koskevat vain osakeyhtiöitä sekä avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä. Taustamuistiossa katsotaan, että neutraliteettiperiaate kuitenkin edellyttää sähköisen ilmoittamismenettelyn ulottamista koskemaan samalla tavalla myös **osuuskuntia** (Taustamuistio: premissi 6).

Lausunnonantaja on

- ☐ samaa mieltä
- ☐ eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

3. Siltä osin kuin **luottolaitokset** ja **vakuutusyhtiöt** sekä yksityiset **eläkelaitokset** (eläkekassat, eläkesäätiöt ja työeläkevakuutusyhtiöt) eivät kuulu kestävyysraportointiyrityksiin, taustamuistiossa ehdotetaan, että kysymys niiden tilinpäätöstietojen ilmoittamisesta sähköisesti jää erikseen selvitettäväksi (Taustamuistio: premissi 7).

Lausunnonantaja on

- ☐ samaa mieltä
- ☐ eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

4. Säätiöiden ja yhdistysten tilinpäätösasiakirjat toimitetaan kaupparekisterin sijasta yhtäältä säätiörekisteriin ja toisaalta yhdistysrekisteriin. Tämän vuoksi taustamuistiossa katsotaan, että sähköisen ilmoittamisen tarpeellisuus jää niiden osalta erikseen arvioitavaksi (Taustamuistio s. 6: premissi 8).

Lausunnonantaja on

- ☐ samaa mieltä
- ☐ eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

5. Jos toimintakertomus laaditaan muussa oikeushenkilössä kuin kestävyysraportointiyrityksessä, taustamuistiossa pidetään tarkoituksenmukaisena, että myös se ilmoitetaan sähköisenä XHTML-muodossa ja mahdollisesti PRH-päätöksen mukaisin XBRL-merkinnöin varustettuna tilinpäätöksen liitteenä. Sama koskee **tilintarkastuskertomusta** (taustamuistio s. 7: premissit 9 ja 10).

Lausunnonantaja on

- ☐ samaa mieltä
- ☐ eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

6. Tietoteknisen käytettävyyden ja vertailukelpoisuuden edesauttamiseksi taustamuistiossa katsotaan tarpeelliseksi kumota niin kirjanpitoasetuksen (1339/1997) 1:2:n kuin pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöstiedoista annetun asetuksen liitteen II mukainen mahdollisuus ilmoittaa rekisteröitäväksi toimintokohtaista kaavaa noudattaen laadittu tuloslaskelma. Osakeyhtiössä, avoimessa yhtiössä, kommandiittiyhtiössä ja osuuskunnassa ilmoitus voitaisiin siten tehdä vain **kululajikohtaista** mallia noudattaen (Taustamuistio: premissi 11).

- Toisaalta niin **yhdistyksille** ja **säätiöille** kuin asunto- ja kiinteistöyhteisöillekin sallittaisiin nykyisten tuloslaskelmakaavojen käyttäminen sähköisesti ilmoitettavassa tilinpäätöksessä (Taustamuistio: premissi 12).

- Niin ikään sallittaisiin voimassaolevassa **pien- ja mikroyrityksen** tilinpäätöstietoja koskevien asetuksessa säädettyjen lyhennettyjen tuloslaskelma- ja tasekaavojen käyttäminen (Taustamuistio: premissi 13).

Lausunnonantaja on

- samaa mieltä
- eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

7. Tietoteknisistä syistä sähköisesti ilmoitettavat tilinpäätösasiakirjat ovat todistusarvoltaan jäljennöksiä, kuten nykysinkin kaupparekisterille toimitettavat. Viimekätinen todistusvoima jää asianomaisen oikeushenkilön itsensä toimesta säilytettäville tilinpäätösasiakirjoille, jotka on allekirjoitettu asianmukaisesti joko sähköisesti tai fyysisesti (Taustamuistio: premissi 14).

Lausunnonantaja on

- samaa mieltä
- eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

Virkavalmistelussa alustavasti hahmotellut säännösluonnokset

Pyydämme mahdollisia kommenttejanne seuraavista säännösluonnoksista, jotka on tässä vaiheessa laadittu ensisijaisesti kuvaamaan osaltaan hankkeeseen liittyviä lainsäädäntötarpeita. Korostamme, että niitä ei ole tarkoitettu lopullisiksi. Virkavalmisteluna myöhemmin laadittava luonnos asiaa koskevaksi hallituksen esitykseksi säädösehdotuksineen lähetään tavanomaiseen tapaan lausuntokierrokselle lainvalmisteluohjeistuksen edellyttämällä tavalla.

8. Lisätään kirjanpitolain 3 lukuun **uusi 9 a §** seuraavasti:

9 a § Rekisteröitäväksi ilmoitettavan tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja konsernitilinpäätöksen digitaalisuus

[1 mom.] Rekisteröitäväksi ilmoitettava tilinpäätös, toimintakertomus ja konsernitilinpäätös

laaditaan noudattaen ESEF-asetuksen 3 artiklan mukaista sähköistä XHTML-muotoa. Asiakirjoissa esitetyistä tiedoista on varustettava digitaalisella iXBRL-merkinnöillä (PRH-tunnus) ne, joista määrätään Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä kaupparekisterilain 1 §:n 3 momentin nojalla.

[2 mom.] Edellä 1 momentissa tarkoitettu Patentti- ja rekisterihallituksen päätös digitaalisesta merkitsemisestä voi koskea tilinpäätöstä, toimintakertomusta tai konsernitilinpäätöstä tai näiden asiakirjojen tiettyä osaa.

[3 mom.] Lisäksi Patentti- ja rekisterihallitus voi kohdistaa päätöksensä yhteen tai useampaan:

- oikeushenkilölajiin;
- toimialaan; tai
- tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen osaan

jollei muusta laista tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

[4 mom.] Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Patentti- ja rekisterihallitus voi momentissa tarkoitetulla päätöksellään säätää XHTML-muodon sijasta noudatettavaksi muuta sähköistä muotoa edellyttäen, ettei tämä ole Euroopan unionin lainsäädännön vastaista eikä ole omiaan estämään tietojen välttämistä unionin yhteisiin järjestelmiin.

(**Huom.** Luonnos on samankaltainen kuin mitä on säädetty kestävyysraportointiyrityksestä: kirjanpitolaki 7:22.1, 7:22.2, 7:23.1 ja 7:23.2.)

Lausunnonantajan mahdolliset huomiot säännösluonnoksesta:

9. Lisätään kaupparekisterilain 11 §:ään **uusi 5 mom.:**

11 § Sivuliikkeen ilmoitusvelvollisuus

[5 mom.] Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisessä on noudatettava, mitä kirjanpitolaissa säädetään rekisteröitäväksi ilmoitettavan tilinpäätöksen ja siihen liitettävien asiakirjojen digitaalisuudesta.

Lausunnonantajan mahdolliset huomiot säännösluonnoksesta:

10. Lisätään tilintarkastuslain 3 lukuun **uusi 5 d §:**

5 d § Tilintarkastuskertomuksen laatiminen digitaalisena

Tilintarkastuskertomus muusta oikeushenkilöstä kuin kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettusta kestävyysraportointiyrityksestä laaditaan digitaalisesti siten kuin Patentti- ja

rekisterihallituksen päätöksellä kaupparekisterilain 1 §:n 3 momentin nojalla määrätään, jollei muusta laista tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

(**Huom.** Luonnos on samankaltainen kuin mitä on säädetty kestävyysraportointiyrityksestä kirjanpitolain 7:24:ssä.)

Lausunnonantajan mahdolliset huomiot säännösluonnoksesta:

11. Täydennetään kirjanpitoasetuksen 1 luvun 1 §:ää uudella 3 momentilla:

1 § Kululajikohtainen tuloslaskelma

[3 mom.] Osakeyhtiön, avoimen yhtiön, kommandiittiyhtiön ja osuuskunnan on laadittava 1 momentin mukaisesti tuloslaskelmansa, joka ilmoitetaan rekisteröitäväksi kirjanpitolain 3 luvun 9 a §:ssä tarkoitetulla tavalla [so. digitaalisena]. Sen estämättä, mitä tässä momentissa säädetään, mikro- ja pienyritys voi laatia 1 momentin mukaisen tuloslaskelmansa siten lyhennettynä kuin siitä erikseen säädetään Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti [so. pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksestä esitettävistä tiedoista annetussa asetuksessa].

Lausunnonantajan mahdolliset huomiot säännösluonnoksesta:

12. Täydennetään kirjanpitoasetuksen 4 luvun 3 §:n 1 momenttia uudella 5 kohdalla:

3 § Tytär- ja osakkuusyrityksiä koskevat liitetiedot

[1 mom.] Konsernitilinpäätöksen liitetietona on esitettävä:

5) y-tunnukset kotimaisista tytäryrityksistä sekä yleisesti käytössä olevat virallistunnukset ulkomaisista tytäryrityksistä;

Lausunnonantajan mahdolliset huomiot säännösluonnoksesta:

Aikataululliset ja muut kysymykset tarpeellisista käytännön toimista

13. Virkavalmistelussa on hahmoteltu alustavasti, että tarkoituksenmukainen aikataulu sähköiseen ilmoittamiseen siirtymiselle olisi seuraava:

- lakisääteiseen tilintarkastukseen velvolliset oikeushenkilöt: **1.1.2027** ja sen jälkeen alkavat tilikaudet;
- oikeushenkilöt, jotka eivät ole velvollisia lakisääteiseen tilintarkastukseen: **1.1.2028** ja sen jälkeen alkavat tilikaudet.

Lausunnonantaja on

- ☐ samaa mieltä
- ☐ eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

14. Virkavalmistelussa on myös katsottu, että sähköiseen ilmoittamiseen siirtyminen edellyttää, että ainakin kaikista pienimmille oikeushenkilöille järjestetään mahdollisuus maksuttoman käyttöliittymäpalvelun kautta syöttää itse tilinpäätöstietonsa järjestelmään ja ilmoittaa ne kaupparekisterille.

Lausunnonantaja on

- ☐ samaa mieltä
- ☐ eri mieltä

Lausunnonantaja on eri mieltä seuraavasta syystä:

15. Lausunnonantajan muut mahdolliset näkökohdat ja huomiot hankkeesta.

Kirjoita vastaus alle.

Hjelt Jan
Työ- ja elinkeinoministeriö

Kaisanlahti Timo
Työ- ja elinkeinoministeriö